

En het wordt wel helemaal bijzonder als we dat spreken met twee woorden samenbrengen met die diepe staat van vertrouwen op God: Want dan komt een mens tot getuigenis en belijdenis. En tot verkondiging.

Verkondiging die ons vertrouwen steeds weer wil voeden.

Bij de uitvoering van die verkondiging is het wel zaak erop te letten dat dat in vrijheid gebeurt. Vrijheid is de hoogste goddelijk wet, zegt Jacobus. Dat betekent: Ik kan getuigen van mijn vertrouwen en mijn geloof, maar steeds zonder dwang en slavernij.

Ook daar spreek ik met twee woorden. Wij kunnen het van elkaar hebben dat we op een verschillende manier in het geloof staan. Als je elkaar vertrouwt dan kun je van je geloof getuigen, als het maar gebeurt zonder het de ander te willen opdringen, en als je het maar doet, zonder er zelf zo verslaafd aan te zijn, dat je de ander niet meer ziet.

Dit lijkt me niet onbelangrijk voor onze kerk in deze stad gemeente. Het ziet er naar uit dat met Pinksteren wijkgemeenten samen in deze kerk voor gebed en lofzang zullen samenkomen. En dan geldt denk ik: Spreek en zing van je geloof, op verschillende wijze, maar dring het elkaar niet op, doe het in vrijheid en in vertrouwen. Neem elkaar niet de maat, maar volg de maat der engelen.

Pinksteren. Betekent dat niet dat de kerk altijd in drie woorden moet spreken?

Nee, dat derde woord, wordt ogenblikkelijk ingehaald door de Geest zelf en die vuurt ons aan tot daden.

Dit is het. Laat het in 's hemelsnaam in de kerk over God gaan, en moge het ons gelukken om de werken der barmhartigheid die Jezus ons leert, te blijven doen.

Met twee woorden spreken, Vader en Zoon, onlosmakelijk.

Met zielsveel vertrouwen. Niet teveel over zeggen, maar vooral ervan zingen: De Heer heeft mij gezien en onverwacht ben ik opnieuw geboren en getogen!

Zalig Kerstfeest!

AMEN

Kerstmorgen 2011 Grote of Jacobijnerkerk Leeuwarden

Gemeente van Jezus, onze Heer,

Volgens mij gaat het om vertrouwen!

Vertrouwen is veel belangrijker voor de kerk dan meningen of theologische concepten. Kerst onthoud ik daarom graag met dat woord: Vertrouwen.

In het Engels heb je confidence, of trust, of belief, maar ik bedoel vooral FAITH. In het Fries is it BETROUWE. Dat bedoel ik.

Het gaat denk ik om dat vertrouwen, waardoor wij het mooiste en het ergste van het leven kunnen beleven en doorstaan.

Volgens mij gaat het om vertrouwen, niet als een opvatting, en niet als een gedachte, en het is niet een gevoel, het is wat mij betreft een staat van zijn, of beter nog: **Een staat van ziel.**

Vertrouwen waarop? Vertrouwen op die God van "He's got the whole World in His hands" en dat dat onze redding is ten allen tijde.

Die drie Schriftgedeelten, daar spat ook dat vertrouwen van af:

Alle einden der aarde zullen zien hoe God redding brengt.

De luister van God schittert in de Zoon.

Het Woord is mens geworden en heeft bij ons gewoond, vol van goedheid en waarheid, en wij hebben zijn grootheid gezien, de grootheid van de enige Zoon van de Vader.

Een aantal krachttermen van de afgelopen adventszondagen zijn in mijn hoofd blijven hangen. Eén in het bijzonder: Manoah die dit statement maakt: "Wij hebben God gezien, dat wordt onze dood." Daar klinkt geen vertrouwen, daar klinkt wanhoop bijna, angst in elk geval. Hier proef je de huiver die in oudtestamentische dagen zo kenmerkend was voor het geloof.

Wie Christen is en Christus hoog houdt, die zal nooit zeggen: Ik heb god gezien, dat wordt mijn dood, nee, hij of zij zal zeggen: Ik heb het Licht gezien, geprezen zij de Heer!

Dat de duisternis niet in staat bleek om het licht in haar macht te krijgen. Het vertrouwen zondermeer op deze regel uit het Johannesevangelie, volgens mij gaat het daarom.

Welke duisternis heeft Johannes het over?

Ik denk de duisternis van het ongeloof of het verzet tegen het goddelijke. De terreur tegen het Heilige. Dat soort dingen.

En in onze tijd denk ik aan de terreur die mensen elkaar aandoen. Dat is duisternis: het verbale, fysieke en geestelijk geweld dat volgens de commissie Deetman al 60 jaar kenmerkend is voor onze samenleving.

Dat is de duisternis. L'enfer c'est l'autre, de hel dat is de ander, zegt Sartre.

Duisternis is bijvoorbeeld waar ik als jonge theoloog in de kerk mee werd geconfronteerd: Collega's aan de uiterst rechterflank van de hervormde kerk, die het als hun heilige plicht beschouwden om het kerkvolk met donderpreken te kleineren. Maar ook in andere delen van kerk en christendom wordt het soms gevaarlijk duister.

Duisternis is als de kerk het visioen niet meer serieus neemt, als wij met z'n allen afzakken tot een club die wat mijmert over zingeving en niets meer over en van God durft te zeggen. Kerk als een huis van ideeën, zoals die bekende bank. Dat is volgens mij geestelijke duisternis.

En is het ook niet duisternis als een leidinggevende slecht presteert, ontslagen wordt en 3 ton of 8 ton meekrijgt? Of valt dat nog wel mee? Misschien is het vooral duisternis dat er in onze cultuur geen schaamte meer is.

Is het niet opvallende dat het woord 'vertrouwen' ook heel vaak valt als het gaat over een oplossing van de schuldencrisis? Als er vertrouwen is op de financiële markten dan komt het weer goed. Maar de inhoud van dat vertrouwen is volgens mij totaal anders dan wat ik er spiritueel mee bedoel en wat de kerk ermee bedoelt.

Vertrouwen in de financiële wereld is vooral geladen met winstbejag en een flinke dosis eigenbelang.

Dat is niet de lading van mijn geestelijk vertrouwen.

Als het gaat om vertrouwen, waarmee is dan ons vertrouwen geladen? Wat zou u zeggen? Wat is de drijfveer van ons gelovig vertrouwen? Wie wil daar iets over zeggen? Wat is de inhoud van je FAITH?

Voor mij is vertrouwen geladen met HOOP!

Ik maak de litanie van de duisternis niet langer vandaag.

Het evangelie zegt: Die duisternis kan het Licht van Christus nooit de baas. Dat is een bron van vertrouwen, denk ik dan! En daar durf ik met heel mijn wezen op te hopen.

De kracht van dat Licht, met een hoofdletter, heb ik vaak zo uitgelegd: Stel je voor dat het in deze grote kerk helemaal pikkedonker zou zijn en je zou hier in het midden een waxinelichtje aanzetten op de grond, dan zou je met dat kleine licht prima je weg kunnen vinden in deze ruimte. Maar andersom: Die verduisterde kerk zou nooit dat kleine lichtje de baas kunnen.

En zo kun je Kerst ook onthouden: Licht sterker dan duisternis, Leven sterker dan de dood. Jij in jouw klein hoekje bent een baken van hoop voor de wereld.

Het vertrouwen daarin, dat is het. Een diep vertrouwen als een 'staat van ziel'.

Vertrouwen op wat je niet ziet. In het geloof doe je dat als het goed is blindelings. Bij een kerstmaaltijd kreeg ik het Johannesevangelie als geschenk mee. De titel is: Johannes, het verslag van een ooggetuige. Bij die titel en de uitgever fronste ik al gauw mijn wenkbrauwen: Weten we dat allemaal wel zo zeker? Het Johannesevangelie is zeker geen chronologisch journalistiek verslag van de gebeurtenissen, het is veel meer lied en poëzie, toch?

Maar mijn bedenkingen bij het boekje vielen weg, toen ik verder mediteerde over dat vertrouwen. Want de uitdaging in mijn leven blijft, dat ik durf vertrouwen op een woord van een ooggetuige.

Hoe kun je Kerst onthouden?

Kerst leert de christengemeenschap om met twee woorden te spreken: Vader en Zoon.

Ik werd geweldig aangesproken door die beide woorden over God die we deze Advent in het drempelgebed gebeden hebben: Macht en mildheid. Macht associeer ik dan met de Vadergod van het 1^e testament en mildheid met de Zoon uit het 2^e testament.

De Kerk spreekt met twee woorden: Vader en Zoon, macht en mildheid, vroom en vrolijk. En we horen het Jezus zeggen. Als hij zijn leerlingen uitzendt geeft hij twee woorden mee: Wijsheid en barmhartigheid. Hij zegt: Onderwijs de mensen met wijsheid en verricht de werken der barmhartigheid.

Met twee woorden spreken in ons wandelen met God: Vroom en vrolijk, zou ik zelf zeggen. En u zult weer andere woorden kiezen.